

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos
Seimo posėdžių sekretoriatui

2018-05-22 Nr. (5.1-01)-5K-1808846-1808840-
I 2018-05-08 Nr. S-2018-3559 (KL-24)

DĖL SEIMO NARIŲ RAŠYTINIO KLAUSIMO

100 Atkurtai
Lietuvai

Išnagrinėję Lietuvos Respublikos Seimo narių A. Kubiliaus ir D. Kreivio 2018 m. gegužės 8 d. raštą Nr. 410-KL-24 teikiame aktualią informaciją Seimo narius dominančiais klausimais.

Finansų ministerija, vykdydama 1998 m. rugsėjo 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1088 patvirtintus nuostatus ir siekdama įgyvendinti juose nustatytus veiklos tikslus, atlieka funkciją rengti ekonominės raidos scenarijų (toliau – scenarijus), skirtą sudaryti trimečius biudžetų planus. Scenarijus rengiamas ketverių metų laikotarpiui – einamiesiems metams ir po jų einantiems trejiems metams. Vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 369 patvirtintu scenarijaus rengimo ir skelbimo tvarkos aprašu, rengiant scenarijų naudojama paskutinė oficialiai Lietuvos statistikos departamento ir Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) paskelbta statistinė informacija apie nacionalines sąskaitas, užsienio prekybą, darbo rinką, ekonomines veiklas, kainas ir kita informacija. Kadangi Lietuvoje nėra institucijų, rengiančių oficialias šalies demografines projekcijas, rengiant scenarijų taip pat naudojamos Eurostato parengtos ir viešai paskelbtos Lietuvos demografinės projekcijos. Šias projekcijas rengia tam skirta darbo grupė, kurios sudėtį sudaro ES valstybių narių nacionalinių statistikos tarnybų, įskaitant Lietuvos statistikos departamentą, atstovai. Be to, rengiant scenarijų naudojama Finansų ministerijai kitų ministerijų pateikta informacija, įskaitant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikiamą informaciją apie pagrindinius numatomus darbo jėgos kiekio, užimtų gyventojų skaičiaus, vidutinio sąlyginio darbuotojų skaičiaus rodiklius.

Rengiant Finansų ministerijos 2018 m. kovo mėn. paskelbto scenarijaus darbo rinkos rodiklių projekcijas buvo vadovautasi tuo metu Eurostato paskelbtomis darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus projekcijomis, kurios numato, kad 2018–2021 m. laikotarpiu darbingo amžiaus (15-74 m.) gyventojų skaičius Lietuvoje kasmet mažės vidutiniškai po 1,6 procento, arba 33 tūkst. asmenų. Gyventojų skaičius mažės dėl išliksiančio neigiamo grynosios migracijos srauto ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos. Atsižvelgus į šias projekcijas scenarijuje numatoma, kad 2018–2021 m. laikotarpiu darbo jėgos kiekis kasmet mažės vidutiniškai po 0,8 procento, arba 11,9 tūkst. asmenų nepaisant augsiančio darbo jėgos aktyvumo 55 metų amžiaus ir vyresnių gyventojų grupėje dėl palaipsniui ilginamo pensinio amžiaus ir palankių galimybių šio amžiaus gyventojams įsidarbinti. Dėl mažėsančios darbo jėgos mažės ir užimtų gyventojų skaičius – kasmet vidutiniškai po 6,9 tūkst. asmenų, arba 0,5 procento.

Atsakymas Seimo nariams

1 lentelė. Finansų ministerijos darbo jėgos ir užimtų gyventojų skaičiaus projekcijos, Eurostato darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus projekcijos vidutiniu laikotarpiu

Rodiklis		2017	2018	2019	2020	2021
Darbingo amžiaus gyventojų skaičius (15-74 m.)	tūkst. asmenų	2130,5	2092,9	2060,4	2028,2	1995,9
	pokyčiai, proc.	-1,9	-1,8	-1,6	-1,6	-1,6
Darbo jėga (iš viso)	tūkst. asmenų	1457,9	1442,9	1428,8	1418,6	1410,2
	pokyčiai, proc.	-1,3	-1,0	-1,0	-0,7	-0,6
Užimtų gyventojų skaičius (iš viso)	tūkst. asmenų	1354,8	1348,8	1341,6	1334,3	1327,1
	pokyčiai, proc.	-0,5	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5

Šaltinis: Finansų ministerija, Eurostatas

Europos Komisija, remdamasi Eurostato demografinėmis projekcijomis, rengia Visuomenės senėjimo ataskaitą (angl. *The Ageing Report*) (toliau – ataskaita), kurioje pristato ilgalaikes visuomenės senėjimo poveikio biudžetui ES valstybėse narėse projekcijas, kartu pateikdama ilgalaikes darbo rinkos rodiklių prielaidas. 2018 metų ataskaitoje numatoma, kad mažėjant darbingo amžiaus asmenų, darbo jėgos (15-64 m. amžiaus grupėje) kiekis nuosekliai mažės nepaisant augsiančio jos aktyvumo ir 2030 m. sudarys 1052 tūkst. asmenų (palyginti su 1434 tūkst. asmenų 2016 metais). Kaip mažėsiančios darbo jėgos pasekmė užimtų gyventojų skaičiaus ir dirbtų valandų skaičiaus metiniai pokyčiai taip pat bus neigiami ir 2030 m. sudarys atitinkamai -2,0 ir -2,1 procento. Mažėsiantis užimtumas turės svarų neigiamą poveikį bendrojo vidaus produkto (BVP) potencialui, kurio metinis augimo tempas 2030 m. sulėtės iki 0,5 procento. Potencialaus BVP vienam gyventojui augimo tempas taip pat lėtės ir 2030 m. sudarys 1,9 proc. per metus.

2 lentelė. Europos Komisijos demografinės ir makroekonominės prielaidos iki 2030 m.

Rodiklis		2016	2020	2030
Darbingo amžiaus gyventojų skaičius (15-64 m.)	tūkst. asmenų	1897	1752	1387
	pokyčiai, proc.	-1,8	-2,1	-2,0
Darbo jėga (15-64 m.)	tūkst. asmenų	1434	1325	1052
Darbo jėgos aktyvumo lygis (15-64 m.)	proc.	75,6	75,6	75,9
Užimtų gyventojų skaičius (15-74 m.)	pokyčiai, proc.	0,8	-0,6	-2,0
Dirbtų valandų skaičius	pokyčiai, proc.	1,2	-0,6	-2,1
Potencialus BVP	pokyčiai, proc.	2,1	1,7	0,5
Potencialus BVP vienam gyventojui	pokyčiai, proc.	3,3	2,9	1,9

Šaltinis: *The 2018 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2016-2070)* (Europos Komisija, 2018)

Pažymėtina, kad Eurostato demografinės projekcijos, kurios buvo sudarytos remiantis faktiniais 2016 m. statistiniais duomenimis ir iki to laiko susiformavusiomis migracijos tendencijomis, neatspindi nuo 2017 m. pabaigos migracijos tendencijose vykstančių pokyčių. Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, kad nuo 2017 m. lapkričio mėn. fiksuojamas spartus į šalį imigruojančių asmenų skaičius: 2017 m. lapkričio mėn.–2018 m. balandžio mėn., palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, imigrantų skaičius padidėjo 80 proc. Kadangi tai yra mėnesiniai duomenys, informacijos apie šių asmenų pilietybę ir buvusią gyvenamąją vietą kol kas nėra paskelbta. 2017 m. metiniai statistiniai duomenys rodo, kad imigrantų, turinčių ne ES valstybių pilietybę, skaičius palyginti su 2016 m. išaugo 2,1 karto iki 7,8 tūkst. ir sudarė 38,3 proc. visų

imigrantų, o sugrįžusių Lietuvos piliečių skaičius sumažėjo 28,5 proc. iki 10,2 tūkst. ir sudarė 49,9 proc. visų imigrantų.

Tikėtina, kad imigravusieji asmenys aktyviai dalyvavo darbo rinkoje ir sėkmingai į ją įsiliejo. Šią prielaidą patvirtina 2018 m. I ketvirčio gyventojų užimtumo tyrimo duomenys, rodantys, kad palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, užimtųjų skaičius Lietuvoje padidėjo 0,1 proc. (2017 m. buvo užfiksuotas 0,5 proc. sumažėjimas). Tačiau darbo jėgos pokytis toliau išliko neigiamas (-0,8 proc.). Šie darbo rinkos duomenys rodo, kad pastaruosius 6 mėnesius sparčiai augusi asmenų migracija galėjo šiek tiek švelninti įtampą šalies darbo rinkoje, tačiau esminių pokyčių joje kol kas neįnešė.

Finansų ministras

Vilius Šapoka